

Notat om en mellem socialdemokratiet og regeringspartierne aftalt model til førtidspensionsreform

I. Med det formål at forenkle, udbygge og sikre rettighederne for de nuværende og kommende førtidspensionister er regeringspartierne blevet enige med socialdemokratiet om indholdet af en førtidspensionsreform.

Modellen sikrer, at de grupper, som i dag har adgang til førtidspension, også for fremtiden vil få muligheden. Endvidere vil flere nye grupper få adgang til førtidspension, og pensionen kommer til at ligge på et højere niveau for mange førtidspensionister.

II. Ifølge regeringens oprindelige forslag ville antallet af pensionsformer til personer under 67 år blive reduceret til 3 og hustrutilægget afskaffet.

I stedet skulle indføres en ny førtidspension, der størrelsmæssigt svarede til folkepensionen. Efter forslaget skulle førtidspension tilkendes personer mellem 15 og 67 år, hvis erhvervssevne var nedsat med mindst halvdelen (helbredsbetingsbetet førtidspension). Endvidere skulle førtidspension tilkendes personer mellem 55 og 67 år, når der forelå særlige sociale og helbreds-mæssige forhold (behovsbestemt førtidspension). I sidstnævnte tilfælde skulle der ved tilkendegivelsen tages hensyn til ægtefælleindtægt.

Mellemste og højeste invalidepension bibeholdtes, og hidtidige tillæg – herunder ægteskabstillæg – forudsattes videreført.

III. Socialdemokratiets oprindelige forslag forudsatte bortfald af samme pensionstyper og tillæg som regeringens. I stedet lød forslaget på, at der skulle tildeles førtidspension fra det 18. til det 67. år, når der forelå varigt behov for forsørgelse. Alene egen indkomst skulle lægges til grund ved tildelingen.

Ved tildeling inden det 60. år var pensionen af størrelse som mellemste invalidepension, ved tildeling efter det 60. år som folkepensionen.

Også ifølge dette forslag forudsattes mellemste og højeste invalidepension og hidtidige tillæg videreført.

IV. *Forligsmodellen* indeholder følgende elementer for en førtidspensionsreform:

1. *Forhøjelse af aldersgrænsen fra 15 til 18 år* for tilkendelse af førtidspension, herunder mellemste invalidepension.

Førtidspensionsudvalget foreslog denne forhøjelse i sin betænkning fra februar 1980.

Baggrunden herfor er, at førtidspension kun skal træde i stedet for egen forsørgelse. Forældrenes forsørgelsespligt varer som bekendt til det 18. år.

Bistandsloven giver i § 48, stk. 1, mulighed for at få dækket de nødvendige merudgifter ved forsørgelsen til den, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med fysisk eller psykisk handicap. Andre regler i bistandsloven giver endvidere muligheder for støtte til den her omhandlede gruppe unge på lige fod med andre grupper af unge.

2. Førtidspension vil kunne tildeles aldersgruppen 18–66 år, når der foreligger en erhvervssevnededsættelse på over 50 pct. på grund af fysisk eller psykisk invaliditet, *samt* når det i øvrigt må konstateres, at en erhvervssevnededsættelse reelt er varig og uforbederlig. Kun i sidstnævnte tilfælde, hvor det er andre omstændigheder end ren fysisk eller psykisk invaliditet, der er årsag til nedsættelse af erhvervssevnen, vil der blive taget hensyn til ægtefælleindtægt.

Dette kriterium vil bl.a. indebære, at den gruppe af ikke-revaliderbare, som hidtil ikke har kunnet opnå invalidepension, fordi det lægelige grundlag ikke har været tilstrækkeligt, vil få mulighed for førtidspension. Ligeledes vil det betyde, at den gruppe kvinder, der hidtil har kunnet opnå enkepension fra det 45. år, vil være omfattet af regler om førtidspension, hvis den erhvervs-mæssige tilknytning ikke foreligger.

Det forudsattes, at de sager, hvor tildeling af pension er sket uden baggrund i psykisk